

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

8. maj 2023

Anita Fjelsted og Vibeke Møller

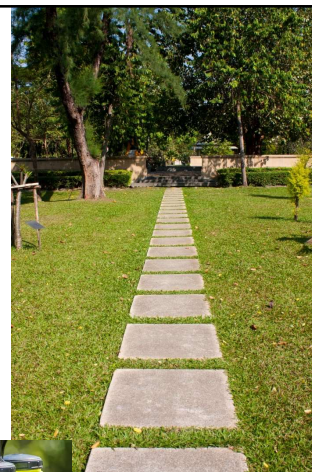
1. Velkomst, baggrund, formål med dagen og bordrunde

Velkommen

Baggrund for mødet er øget professionel anvendelse af pesticider i private haver samt flere henvendelser fra borgere, der har spørgsmål om brugen af pesticider i private haver.

Miljøstyrelsen vil derfor gerne informere om gældende regler indenfor området, herunder hvilke midler der må anvendes, opbevaring af midlerne og regler for sprøjtecertifikat og sprøjtejournal.

Fokus er på private haver og ikke andre steder, hvor anlægsgartnere og greenkeepere måske også sprøjter.

Dagsorden

1. Velkomst, baggrund for mødet og introduktion af deltagere.
2. Hvilke pesticider er godkendt til brug på græsplæner og kan bruges af professionelle i private haver, herunder mindre anvendelser. Fokus på etiketter.
3. Hvilke pesticider må bruges på befæstede arealer, herunder fliser, grus mv. og nye regler pr. 31. december 2023 særligt vedr. glyphosatprodukter.
4. Hvilke algebekæmpelsesmidler (biocider) må bruges på fliser og tage samt retningslinjer for brugen af disse
5. Regler om at føre register og sprøjtejournal for pesticider, og at virksomheder kan blive afkrævet at stille disse oplysninger til rådighed for Miljøstyrelsen
6. Regler om sprøjtecertifikat, hånd- og rygsprøjtecertifikat og autorisation i MAB (S1 og S2)
7. Regler om korrekt opbevaring af pesticider og biocider samt om bortskaffelse af rester og emballage
8. Undgå spild ved påfyldning af pesticider på sprøjter
9. Kontrol med at pesticidreglerne overholdes hos alle typer af professionelle brugere
10. Markedsføring og hjemmesider om græspleje
11. Branchens kommunikation og åbenhed ift. haveejere om brugen af pesticider

2. Generelle pesticidregler - godkendelse

Generelle pesticidregler:

Aktivstoffer skal risikovurderes for miljø og sundhed og godkendes i EU.

Pesticidmidler skal risikovurderes og godkendes nationalt til de specifikke anvendelsesmæssige forhold (afgrøde, skadevolder, udbringningsmetode, dosering m.m) under hensyntagen til nationale forhold.

Etiketter skal være godkendt af Miljøstyrelsen (kan tjekkes i Bekæmpelsesmiddeldatabasen) og skal være på dansk.

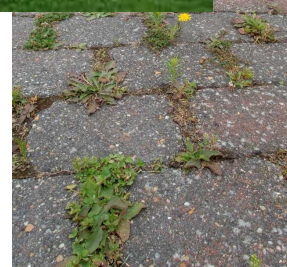
Anvisninger og begrænsninger på etiketten skal overholdes.

2. Generelle pesticidregler - godkendelse

Særlige danske pesticidregler:

- Ikke-professionelle brugere
- Rekreative græsarealer med offentlig adgang
- Befæstede eller stærk permeable arealer

5 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

Kriterier for pesticider godkendt til ikke-professionelle

Klar-til-brug

- Må ikke være klassificeret
- Sikker anvendelse uden brug af værnemidler

Koncentrater

- Må kun indeholde visse "uproblematisk" aktive stoffer som pelargonsyre, fedtsyre, jern og svovl
- Må kun være klassificeret for hud-, øjen-, luftvejsirritation, samt hudallergi
- Doseringsanordning
- Den færdige blanding skal leve op til klar-til-brug

Pakningens størrelse/indhold begrænset til et areal på 1000 m²

Se liste på: <https://mst.dk/kemi/pesticider/anvendelse-af-pesticider/forhandlere-af-pesticider/sproejtemidler-til-ikke-professionel-brug/>

Øvrige produkter må kun købes og bruges af professionelle

6 / Miljøstyrelsen

2. Rekreative græsarealer med offentlig adgang – nye regler om anvendelse af pesticider på visse arealer

Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen – fra 1. 1. 2024

§ 39. På rekreative græsarealer med offentlig adgang må der kun anvendes plantebeskyttelsesmidler, der er lavrisikoplantebeskyttelsesmidler, og som ifølge etiketteteksten eller brugsanvisningen er godkendt til anvendelse til sprøjtning på disse arealer, jf. dog stk. 2 og § 41.

Stk. 2. På golfbaner må der sprøjtes med plantebeskyttelsesmidler, såfremt disse midler er godkendt til sprøjtning på golfbaner.

§ 41. Undtagelse ift. bekæmpelse af invasive arter

Definition: 26) Rekreative græsarealer med offentlig adgang:

Græsarealer, som er en del af offentlige parker og haver, sports-pladser, rekreative områder, forlystelsesparker, campingpladser, områder omkring skoler, børneinstitutioner, sundhedsfaciliteter og lignende.

Tekst på nye etiketter:

Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse på rekreative græsarealer uden offentlig adgang inkl. græsarealer i private haver eller på golfbaner.

7 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

2. Hvilke pesticider må bruges på græsplæner.

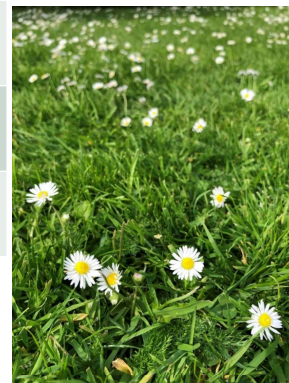
Godkendte ukrudtsmidler til professionel brug på græsplæner:

Produktnavn	Reg. nr.	Aktivstof	Anvendelsesområde
Primus	64-45	Florasulam	Rekreative græsarealer (med eller) uden offentlig adgang
Saracen M	347-38	Florasulam	Rekreative græsarealer (med eller) uden offentlig adgang
Tomahawk 200 EC	396-60	Fluroxypyr	Plæner
Overtake	613-25	Florasulam Fluroxypyr	Rekreative græsarealer uden offentlig adgang

Frist for anvendelse på arealer med offentlig adgang d. 31.12. 2023

8 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

2. Hvilke pesticider er godkendt til brug på græsplæner og kan bruges af professionelle i private haver, herunder mindre anvendelser. Hvor må midlerne bruges, med hvilke doser, hvor hyppigt osv.

Vær opmærksom på:

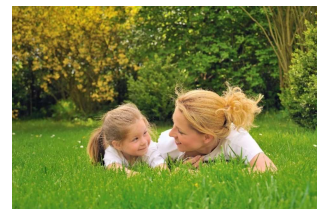
Midlerne skal være godkendt til brug på plæner/græsplæner/rekreative græsarealer (ikke marker, græsmarker, græs til slet/fodder el. lign.)

Midlerne skal være godkendt til det udstyr, der anvendes, fx. ryg/håndholdt sprøjte

For disse midler er der udført en særlig risikovurdering for børn som opholder sig på græsset og for brugere af håndholdt udstyr.

Begrænsninger på etiketten skal overholdes fx.:

- "Må kun bruges 1 gang per sæson" (evt. kan der være angivet mulighed for splitdosering).
- Afstandskrav til vandmiljø, natur eller beboere og forbigående

2. Hvilke pesticider må bruges mod mos på græsplæner.

Godkendte mosmidler til brug på græsplæner:

Produktnavn	Reg. nr.	Aktivstof	Anvendelsesområde
Mosfri N Koncentrat	364-14	Pelargonsyre	Bekæmpelse af mos i græsplæner
Trim mod Mos Xtra	49-121	Jern(II)sulfat	Bekæmpelse af mos i græsplæner

Det er ikke tilladt at bruge **jernvitriol** til mosbekæmpelse.

3. Særlige pesticidregler – Befæstede eller stærkt permeable arealer

Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen – nye regler fra 1. 1. 2024:

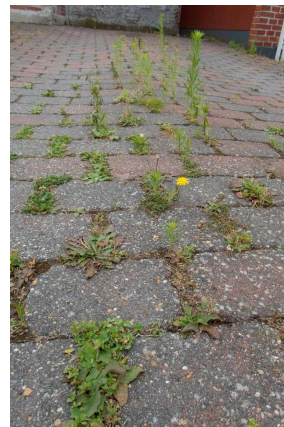
§ 40. På befæstede eller stærkt permeable arealer er det ikke tilladt at anvende plantebeskyttelsesmidler, hvis aktivstoffer eller aktivstoffers nedbrydningsprodukter ikke er letnedbrydelige, til sprøjtning, jf. dog stk. 3 og § 41.

Stk. 3. undtagelser: flyvepladser, herunder militære flyvestationer og andre luftfartsanslæg, spor og skinner på offentlige og private by- og jernbaner, motorvejsstrækninger med New Jersey-betonautoværn og Beskyttede og fredede fortidsminder og kulturarvsarealer med plejepligt

§ 41. Undtagelse ift. bekæmpelse af invasive arter

Tekst på nye etiketter:

Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse på udyrkede arealer såfremt disse ikke er befæstede eller stærkt permeable

11 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

3. Særlige pesticidregler – Befæstede eller stærkt permeable arealer

Befæstede eller stærk permeable arealer defineres som:

11) Befæstede arealer: Arealer, hvor det øverste lag jord eller muldlag er fjernet og erstattet af asfalt, beton eller lignende, som sikrer, at nedbør ledes i en bestemt retning.

30) Stærkt permeable arealer: Arealer, hvor det øverste jord eller muldlag er fjernet, og hvor der er anlagt overflader med brolægning, fliser, spor, grusveje eller lignende, som sikrer en nedsivning af nedbør gennem arealet eller en overfladeafstrømning til faskiner, overfladevand eller kloaksystemer.

Se Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/987>

12 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

3. Særlige pesticidregler – undtagelser

Særlige arealer – undtagelser ift. invasive arter

§ 41. Til bekæmpelse af invasive plantearter på rekreative græsarealer med offentlig adgang og på befæstede eller stærkt permeable arealer er det, uanset forbud mod anvendelse jf. § 39, stk. 1, og § 40, stk. 1, tilladt at anvende, sælge og besidde plantebeskyttelsesmidler, der ifølge **etiketteteksten eller brugsanvisningen** er godkendt til bekæmpelse af de pågældende invasive plantearter.

 13 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

3. Begrænsninger ift. nye regler indført 1. 7. 2022 - særligt vedr. glyphosatmidler

Begrænsningerne omfatter kun:

- rekreative græsarealer med offentlig adgang
- befæstede eller stærkt permeable arealer

Midler som ikke opfylder de nye krav har fået afviklingsfrister:

Frist for salg 31.12. 2022 og

Frist for anvendelse og besiddelse **31.12. 2023**

Mange **glyphosatmidler** er derfor forbudt/har fået nye etiketter. På etiketterne er tekst om veje, parkeringspladser, gange, stier mm. fjernet.

Professionelle brugere kan fortsat bruge glyphosatmidler på andre arealer – fx udyrkede arealer.

Der er pt. ikke ansøgt om godkendelser til brug mod invasive arter på de særlige arealer.

Der kan søges om mindre anvendelse (forholdsvis simpel ansøgning). Anlægsgartnere el. foreninger kan ansøge.

 14 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

3. Hvilke pesticider må bruges på befæstede arealer, herunder fliser, grus mv.

Frem til 31.12. 2023 – Glyphosatmidler:

ATR Glyphosat 480, 826-15; Barbarian Super 360, 357-8; Barclay Gallup Hi-Aktiv, 357-3; Barclay Gallup Super 360, 357-4; Bronco, 48-57; Clinic Up, 48-63; Glyphomax Classic 360, 48-62; Glyphomax HL, 756-2; Glypper, 396-53; Monosate G, 48-58, Pistol ukrudtsmiddel, 19-241; Roundup Bio, 48-16; Roundup Flex, 48-43; Roundup Flick til professionel brug, 48-48; Roundup PowerMax, 48-47; Taifun 360 SL, 396-46

Efter 1.1. 2024 er der pt. kun midler med nedenstående aktivstoffer:

Eddikesyre: Biltema Ukrudtsmiddel klar til brug, 672-3; Keeper Quick mod ukrudt og mos, 79-11; Linds All Gone, 392-3; No Weed Special 1+3, 715-1; No Weed Special Klar til brug, 715-2

Pelargonsyre: UkrudtsFri KVIK Klar-til-brug, 364-48; UkrudtsFri KVIK Koncentrat, 364-47; TopGun Finalsan Koncentrat, 364-12; Ukrudtsfri TopGun Finalsan klar-til-brug, 364-13; Ukrudtsfri TopGun Finalsan Koncentrat, 364-27; Quick mod ukrudt og Mos koncentrat, 579-10

Maleinhydrazid: Finalsan Ultima Ukrudtsbekæmpelse klar-til-brug, 364-21; Ultima ProFF, 364-35

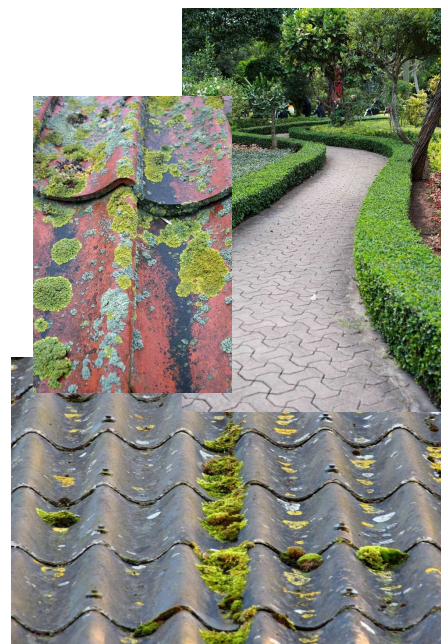
 15 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

4. Hvilke algebekæmpelsesmidler (biocider) må bruges på fliser og tage samt retningslinjer for brugen af disse

Afgræsning mellem algemiddel og rengøringsprodukt har været en **gråzone** – afklaret i foråret 2022

- Kategoriseringen som »biocidholdigt produkt« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a), i biocidforordningen er bl.a. betinget af, at produktet »er bestemt til at kunne ødelægge, afskrække, uskadeliggøre, hindre virkningen af eller bekæmpe virkningen af skadegørere«
- Et produkt betragtes både som et biocidholdigt produkt og et rengøringsmiddel (uanset om det falder ind under anvendelsesområdet for detergentforordningen).

Dvs. produkter der indeholder et aktivstof og **har til formål at bekæmpe virkningen** af en skadegører ved en virkemåde, der ikke udelukkende er fysisk eller mekanisk, betragtes som et biocidholdigt produkt.

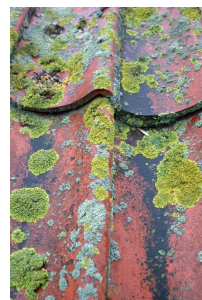
 16 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

4. Hvilke algebekæmpelsesmidler (biocider) må bruges på fliser og tage samt retningslinjer for brugen af disse

Algemidler skal være godkendt af Miljøstyrelsen

Der er tale om et **algemiddel** hvis:

1. produktets etikette, brugsanvisning, hjemmesider osv. ved tekst eller billede anpriser at produktet virker mod
 - grønne belægninger,
 - grøn begroning
 - begroning
 - alger til algefjernelse
2. produktet markedsføres som et **langtidsvirkende rensmiddel** på diverse overflader
3. produktet **markedsføres på en hjemmeside eller i butikker sammen med algemidler**
4. et **aktivstof over et bestemt koncentrationsniveau** i produkt kan give en væsentlig indikation af, at produktet er bragt i omsætning med en tiltænkt biocidfunktion

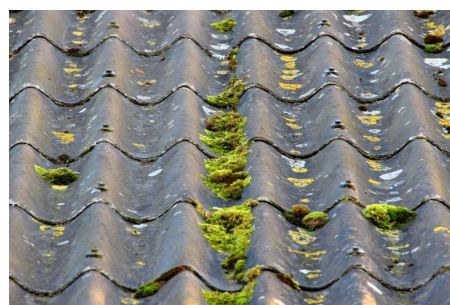
4. Særligt om professionel/erhvervsmæssig algebekæmpelse

Hvis et algerenserfirma reklamerer med algerensning eller fjernelse af grønne belægninger

- men under en opgave oplyser at de udelukkende foretager f.eks. rens af et tag med et rengøringsmiddel eller desinficere med et "almindeligt" desinfektionsmiddel,

-- så vil dette også kunne blive betragtet som en anvendelse af et algemiddel, som vil være ulovligt, hvis produktet ikke er godkendt som algemiddel.

Berer på en konkrete vurdering af firmaets hjemmeside, markedsføring, anvendte produkt mm.

4. Hvilke algebekæmpelsesmidler (biocider) må bruges på fliser og tage samt retningslinjer for brugen af disse

Spørgsmål kan sendes til Miljøstyrelsens biocidhelpdesk biocidshelpdesk@mst.dk

Yderligere information:

<https://mst.dk/kemi/biocider/borger-og-biocider/rens-taget-med-godkendte-midler-til-algebekaempelse/spoergsmaal-og-svar-om-algebekaempelse/>

<https://mst.dk/media/247707/presentation-miljoestyrelsen-info-moede-biocid-almiddel-5-april-2022.pptx>

5. Regler om at føre sprøjtejournal for pesticidforbrug

Alle professionelle brugere af pesticider skal løbende føre sprøjtejournal, som skal indeholde:

- Den udførende virksomheds CVR nr.
- Pesticidets navn og registreringsnummer
- Dosering angives som mængde pr. hektar eller m².
- Identifikation af det sprøjtede areale, fx matrikel nummer, gadenavn og nr.
- Arealet der er sprøjtet angivet fx i m²
- Dato for sprøjtning
- Hvilken kultur/type areal der sprøjtes, fx græsplæne, flisebelægning eller lign.

Journalen føres senest **7 dage** efter sprøjtning og opbevares i **3 år**

Link til flere oplysninger på Miljøstyrelsens hjemmeside:
<https://mst.dk/service/kontakt/selvbetjening/bekaempelsesmidler/indberetning-og-foering-af-sproejtejournal-sj/foering-af-sproejtejournal/>

Link til bekendtgørelsen om sprøjtejournal: BEK nr. 184 af 23/02/2023
<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/184>

6. Krav om autorisation i MAB – Miljøstyrelsens autorisationssystem for brug af bekæmpelsesmidler (S1 og S2)

Erhvervsmæssig anvendelse af pesticider og køb af pesticider godkendt til professionel anvendelse kræver autorisation i MAB.

S1-autorisation: erhverves på baggrund af sprøjtecertifikat, og giver ret til at købe alle typer pesticider (ikke gasningsmidler) og til at udbringe dem med alle typer sprøjteudstyr.

S2-autorisation: erhverves på baggrund af hånd- og rygsprøjtecertifikat og giver ret til at købe alle typer pesticider (ikke gasningsmidler) og til at udbringe dem med hånd- og rygsprøjte (op til 25 liter).

Begge autorisationer gælder i 4 år – herefter skal uddannelsen OG autorisationen opdateres.

Link: <https://mst.dk/kemi/pesticider/anvendelse-af-pesticider/brugere-professionel-brug/uddannelse-og-autorisation/>

23 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

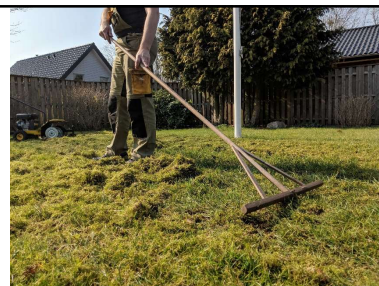
6. Sprøjtecertifikat / hånd- og rygsprøjtecertifikat

Sprøjtecertifikat:

Kursus af 10 dages varighed med to digitale prøver (og lille praktisk prøve)
Opdateringskursus af 1 dages varighed hvert 4. år.

Hånd- og rygsprøjtecertifikat:

Kursus af 2 dages varighed med 1 digital prøve
Opdateringskursus af ½ dages varighed hvert 4. år.

Link til MST: <https://mst.dk/kemi/pesticider/anvendelse-af-pesticider/brugere-professionel-brug/uddannelse-og-autorisation/>
Undervisningsmaterialet til Hånd- og rygsprøjtecertifikat: <https://segesforlag.dk/media/3036/haand-og-rygsprøjte.pdf>

24 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

7. Regler om korrekt opbevaring af bekæmpelsesmidler: pesticider og biocider

- Pesticider og algemidler (biocider) skal være godkendt af Miljøstyrelsen og forsynet med dansk etiket og reg. nr.
- Tjek om produktet er godkendt på MSTs database, BekæmpelsesMiddelDatabasen - BMD: <https://mst.dk/kemi/database-for-bekaempelsesmidler/bmd/>
- Ryd løbende op i dit kemikalieskab – tjek om midlerne stadig er tilladt at besidde og anvende.
- Bekæmpelsesmidler skal opbevares i den oprindelige emballage.
- Bekæmpelsesmidler, rester og tom emballage skal opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt og utilgængeligt for børn. Må ikke opbevares sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lignende. Midlerne skal evt. opbevares under lås, hvis angivet på etiketten.
- Færdigblandede sprøjtevæsker må ikke efterlades et sted, hvor der er adgang for uvedkommende.

7. Regler om korrekt opbevaring af pesticider

- **Pesticidskab/kemikalierum må ikke have afløb til dræn eller kloaksystem.**
- **Du skal opbevare midlet, så eventuelt spild kan opsamles f.eks. af en spildbakke.**
- **På etiketten vil der stå, hvis der er særlige krav til hvordan midlet skal opbevares fx under lås, frostfrit.**
- **Du skal sikre dig, at etiketten er læselig og intakt, og at den sidder fast på beholderen.**

7. Regler om bortskaffelse af rester og emballage

Hvis midlet har et faresymbol, skal rester og tom emballage afleveres til den kommunale affaldsordning for farligt affald.

Hvis midlet ikke har et faresymbol, kan du evt. aflevere rester og tom emballage til den almindelige kommunale affaldsordning. Læs etiketten og vær opmærksom på, at der er forskel på de kommunale affaldsordningen, så tjek reglerne i din kommune.

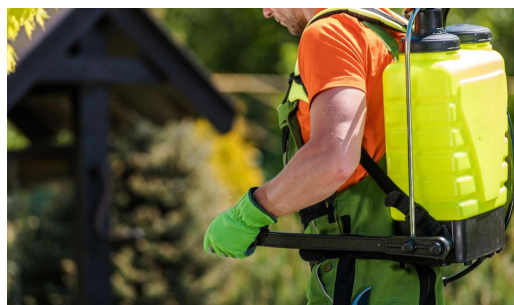
 27 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

8. Undgå spild ved påfyldning af pesticider på sprøjter

Tapsted: Undgå direkte kontakt mellem vandforsyning og sprøjtevæske

Undgå punktkildeforurening ved spild: påfyld sprøjte på en opsamlingsbakke eller lign.

Vask af sprøjte: udbring vaskevand på det sprøjtede areal – aldrig i kloakken.

 28 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

9. Kontrol med overholdelse af pesticidreglerne hos alle typer af professionelle brugere

Landbrugsstyrelsen varetager - på Miljøstyrelsens vegne - kontrol med alle typer af professionelle brugere af pesticider.

- Jordbrugserhvervet: Landbrug, gartneri og skovbrug
- Golfbaner
- Kommuner og andre offentlige myndigheder
- Bejdsevirkomheder
- Anlægsgartnere – herunder også virksomheder der plejer græs i private haver

Kontrollen:

- Der gennemføres kontrol af alle pesticidreglerne
- Findes der overtrædelse sendes høringsbrev til virksomheden
- Sagen overdrages til Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion
- Håndhæver via fx indskærpelser og politianmeldelser

29 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

10. Markedsføring og hjemmesider om græspleje

Sprøjtning flere gange pr. år: Hvis I på jeres hjemmesider anfører, at I ukrudtsbekæmper flere gange pr. sæson – så skal I sikre jer, at det er tilladt med de pesticider I bruger.

Mosbekæmpelse: Kun pesticider godkendt til bekæmpelse af mos må anvendes og anpriser. Det er ikke tilladt at bruge jernvitriol til mosbekæmpelse. I må ikke anprise en sådan anvendelse på jeres hjemmesider.

Muldvarpebekæmpelse: Ud over fælder må bekæmpelse kun ske med godkendte bekæmpelsesmidler til gasning af muldvarpe med fosforbrienteudviklende midler. Brugen af disse midler kræver uddannelse og G1-autorisation i MAB.

30 / Miljøstyrelsen / Informationsmøde om brug af professionelle pesticider i private haver

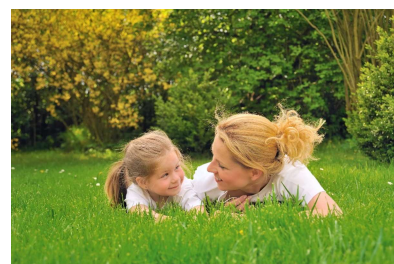
11. Branchens kommunikation og åbenhed om brugen af pesticider

Oplys I jeres kunder om:

- at I har brugt pesticider i deres have?
- hvad der er sprøjtet med?
- at de bør undlade at bruge deres plæner umiddelbart efter sprøjtning?

MST anbefaler, at:

- I er åbne om, at I bruger pesticider i private haver.
- I oplyser jeres kunder om hvilket middel, der er brugt inkl. registreringsnummer samt oplysning om, at midlet er godkendt til formålet af Miljøstyrelsen.
- I undlader at oplyse, at I bruger midler, som I selv har udviklet. For det er ikke tilladt.

13. Afrunding

Tak for i dag.

Opfølgende spørgsmål o.a. kan sendes til:
Pesticider@mst.dk

Man kan abonnere på Miljøstyrelsens nyheder om pesticider ved at tilmelde sig på siden her:
<https://mst.dk/kemi/pesticider/nyheder-om-pesticider/>

Og derudover finde informationer om området på:
<https://mst.dk/kemi/pesticider/anvendelse-af-pesticider/brugere-professionel-brug/>

BekæmpelsesMiddelDatabasen - BMD:
<https://mst.dk/kemi/database-for-bekaempelsesmidler/bmd/>

